

05.06.2023

Kansliapäällikkö

90 §

Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

HEL 2023-005711 T 03 00 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti antaa työ- ja elinkeinoministeriölle seuraavan lausunnon Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Helsingin kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntöön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta. Helsingin kaupunki esittää asiassa seuraavaa.

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään kansallista täydentävää sääntelyä sisämarkkinoita vääristävistä ulkomaisista tuista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2022/2560) viranomaisvelvollisuuksien määrittelemiseksi. Esityksen tavoitteena on varmistaa, että kansalliset viranomaiset ja julkiset hankintayksiköt voivat tehdä komission kanssa asetuksen edellyttämää yhteistyötä ja noudattaa asetuksen mukaisia velvoitteita. Esityksellä annetaan säädöksiä asetuksen velvollisuuksien selventämiseksi ja toimivaltaisen kansallisen viranomaisen nimeämiseksi.

Muutokset esitetään tehtäväksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettuun lakiin. Ministeriö ei esitä muutoksia kansalliseen hankintalainsäädäntöön, vaikka asetusta asettaa hankintayksiköille ja tarjoajille uusia velvoitteita suurten hankintakokonaisuuksien hankintaprosesseissa. Asetuksen mukaan hankintayksiköiden tulee vähintään 250 miljoonan euron arvoisissa hankinnoissa muun muassa informoida tarjoajia niiden velvollisuudestaan ilmoittaa saamistaan ulkomaisista valtiontuista sekä sulkea ilmoitusvelvollisuuttaan laiminlyöneen tai sisämarkkinoita vääristävää tukea saaneen tarjoajan tarjouskilpailusta.

Helsingin kaupunki pitää esitysluonnoksen tavoitteita ja ehdotuksia kannatettavina. Ehdotuksen mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle annetaan tehtäväksi suorittaa asetuksen mukaisia tarkastuksia Suomessa komission pyynnöstä ja avustaa komissiota sen Suomessa asetuksen perusteella tekemissä tarkastuksissa. Tätä voidaan pitää perusteltuna viraston nykyisten kilpailuoikeudellisten tarkastustehtävien johdosta. Lisäksi viraston uutta roolia kansallisena yhteyspisteenä voidaan pitää kannatettavana, koska rooli olisi toissijainen eli rajattaisiin niihin tilan-

05.06.2023

Kansliapäällikkö

teisiin, joissa muuta tahoa tietojenvaihtoon komission kanssa ei Suomesta löytyisi.

Asetuksen julkisia hankintamenettelyjä koskevien säännösten osalta ministeriö on tunnistanut neljä eri sääntelyvaihtoehtoa, joista kolme koskee asiasta säätämistä kansallisessa hankintalainsäädännössä eri tavalla ja yksi sitä, ettei asetuksen velvoitteista säädettäisi hankintala-eissamme ollenkaan. Helsingin kaupunki kannattaa ministeriön valitsemaa vaihtoehtoa siitä, ettei asetusta ole tarkoituksenmukaista täydentää uudella kansallisella hankintalainsäädännöllä. EU-asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä jäsenvaltioissa ja sekä hankintayksiköiden että tarjoajien velvoitteet ilmenevät riittävästi asetuksesta. Lisäksi asetuksesta johtuvat hankintojen ilmoittamiseen liittyvät muutostarpeet tullaan huomioimaan julkisten hankintojen kilpailutuspalvelu HILMA:n kehitystyössä osana hankintojen ilmoittamista koskevaa eForms-uudistusta ja komissio on ilmoittanut antavansa soveltamisohjeita asetukseen liittyen. Kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä, että EU-asetuksen velvoitteista ja komission soveltamislinjauksista informoidaan riittävästi sekä hankintayksiköitä että julkisiin tarjouskilpailuihin osallistuvia yrityksiä.

Muutoin Helsingin kaupungilla ei ole lausuttavaa asiassa.

Päätöksen perustelut

Työ- ja elinkeinoministeriö on 26.4.2023 pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle Kilpailu- ja kulluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta. Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 5.6.2023.

Hallituksen esitysluonnos perustuu sisämarkkinoita vääristävistä ulkomaisista tuista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen EU 2022/2560, joka tuli voimaan 12.1.2023 ja jonka soveltaminen alkaa portaittain. Asetus liittyi pidempään erityisesti Euroopan unionin tasolla käytyyn keskusteluun tasapuolisista toimintaedellytyksistä ja EU:n kilpailukyvystä suhteessa kolmansiin maihin. Asetuksella poistetaan EU-sääntelyssä oleva sääntelyaukko ja puututaan ulkomaisiin tukiin eli valtioneutuksiin kolmansista maista, jotka vääristävät kilpailua ja heikentävät tasapuolisia toimintaedellytyksiä sisämarkkinoilla.

Asetus antaa komissiolle valtuudet tutkia sellaisia EU:n ulkopuolisen maan viranomaisien myöntämiä tukia, jotka hyödyttävät EU:ssa taloudellista toimintaa harjoittavia yrityksiä. Asetuksessa säädetään velvollisuudesta ilmoittaa komissiolle:

- sellaisissa julkisissa tarjouskilpailuissa tehdyistä tarjouksista, joissa tehtävän hankintasopimuksen arvo on vähintään 250 miljoonaa eu-

05.06.2023

Kansliapäällikkö

roa ja tarjoajan saama ulkomainen taloudellinen panos on vähintään 4 miljoonaa euroa EU:n ulkopuolista maata kohden ilmoitusta edeltäneiden kolmen vuoden aikana;

- yrityskeskittymistä, joissa kohdeyrityksen liikevaihto EU:ssa on vähintään 500 miljoonaa euroa ja ulkomainen taloudellinen panos vähintään 50 miljoonaa euroa ilmoitusta edeltäneiden kolmen vuoden aikana.

Komissio voi edellä mainittujen ilmoituskynnysarvojen täytyessä käynnistää tutkintamenettelyn. Julkisissa hankinnoissa tutkimuksen kohteena olevan tarjoajan kanssa ei saa solmia hankintasopimusta ennen kuin komissio on hyväksynyt sopimuksen, mikä voi viivästyttää hankintoja merkittävästi. Mikäli komissio tutkinnassaan päätyy siihen, että tarjoaja on saanut sisämarkkinoita vääristävää tukea eikä tarjoa suostu korjaaviin toimenpiteisiin, kyseinen tarjoajayritys on suljettava tarjouskilpailusta.

Lausuntokierroksen lakiesityksellä annettaisiin täydentävää kansallista sääntelyä, joka on tarpeen asetuksen viranomaisten velvollisuuksien selventämiseksi ja toimivaltaisen kansallisen viranomaisen nimeämiseksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettua lakia.

Lakia esitetään muutettavaksi siten, että Kilpailu- ja kuluttajavirastolle annettaisiin toimivaltuus ja velvollisuus tehdä asetuksen mukainen tarkastus asetuksen täytäntöönpanosta vastaavan komission pyynnöstä Suomessa ja velvollisuus avustaa komissiota sen Suomessa tekemässä tarkastuksessa.

Lisäksi lakia esitetään muutettavaksi siten, että se valtuuttaisi Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimimaan kansallisena yhteysviranomaisena tilanteissa, joissa komission tiedossa ei ole mille kansalliselle viranomaiselle tai hankintayksikölle komission tietopyyntö tulisi Suomessa osoittaa. Säännös oikeuttaisi viraston saamaan asetuksen mukaista tietoa toisilta kansallisilta viranomaisilta ja hankintayksiköiltä salassapitosäännösten estämättä sekä lähettämään sitä komissiolle.

Työ- ja elinkeinoministeriö ei ehdota muutoksia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin (1397/2016) tai muuhunkaan hankintalainsäädäntöön. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Tarkastuksia koskevien sääntöjen soveltamisen on tarkoitus alkaa 12.1.2024.

Käsiteltävänä oleva hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä. Esitysluonnoksen valmistelun aikana ministeriö järjesti etäkuulemisestilaisuuksia muun muassa Helsingin kaupungin ja Kuntaliiton kanssa arvioidessaan etenkin hankintalain mahdollisia muu-

05.06.2023

Kansliapäällikkö

tostarpeita. Kaupunki esitti silloin, ettei kansalliseen hankintalainsäädäntöön ole tarkoituksenmukaista ottaa asetusta täydentävää sääntelyä lähinnä siitä syystä, että asetusta sovellettavaa lainsäädäntöä jäsenvaltioissa. Lisäksi asetuksen velvoitteet koskevat vain rajallista määrää hankintaprosesseja. Valtiolla on myös tarkoitus muuttaa HILMA:n ilmoituslomakepohjia, mikä tulee ohjaamaan hankintayksikköjä ja tarjoajia huomioimaan aseuksen velvoitteita.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Lisätiedot

Jonna Törnroos, kaupunginasiamies, puhelin: 310 37910
jonna.tornroos(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 26.4.2023
- 2 Lausuntopyyntö 26.4.2023, liite, hallituksen esitys (fi)
- 3 Lausuntopyyntö 26.4.2023, liite, hallituksen esitys, lyhennelmä (sv)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Työ- ja elinkeinoministeriö

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

05.06.2023

Kansliapäällikkö

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 90 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

05.06.2023

Kansliapäällikkö

Sami Sarvilinna
kansliapäällikkö

Kirsi Remes
hallintojohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 06.06.2023.